

Huvudman

Ljungby kommun
barn.och.utbildningsnamnden@ljungby.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hamnedaskolan F-6 i Ljungby kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun att senast **torsdag den 7 november 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid, undervisning utifrån centralt innehåll, särskilt stöd, tillgång till elevhälsa samt bedömning och betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ljungby kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ljungby kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och matematik på lågstadiet, fördelat utifrån den stadiindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagda under vårterminen och höstterminen 2024 och vilken undervisningstid eleverna har fått i ämnena i respektive årskurs fram till och med läsårsslut 2024 (3 kap. 12 och 12 h §§ skollagen, 10 kap. 4-5 §§

skollagen, 9 kap. 3 och 4 a §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

Undervisning utifrån centralt innehåll i SO och NO

1. Se till att eleverna i årskurs 3 får undervisning utifrån det centrala innehållet för årskurs 1-3 i de naturorienterande ämnena (NO) och i de samhällsorienterande ämnena (SO) (10 kap. 8§ skollagen, 9 kap.1 § skolförordningen, förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 5. Kursplaner).

Särskilt stöd

1. Se till att elever ges det särskilda stöd som är beslutat i elevernas åtgärdsprogram (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Tillgång till elevhälsa

1. Se till att det finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare i sådan omfattning att identifierade behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

Bedömning och betygsättning

1. Se till att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad (3 kap. 16 § skollagen).
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Detta innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Detta innebär också att varje beslut om betyg ska dateras och signeras. Detta innebär även att beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen i slutet av varje termin då betyg ska beslutas. Detta innebär slutligen att siffran 2 ska anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 fått blockbetyg i NO och i SO, eller i ämnesblocken, när en elev i årskurs 6 fått betyg i de enskilda ämnena. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. I annat fall ska siffran 2 inte anges (6 kap. 10 § skolförordningen samt 6, 7 och 10 § § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123]).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning av legitimerade och behöriga lärare, språkval, frånvaroutredningar, åtgärdande arbete mot kränkande behandling, åtgärdande arbete för att skapa studiero samt inom övriga delar av området särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:9148) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Hamnedaskolan F-6 i Ljungby kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hamnedaskolan F-6 följer gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, undervisning utifrån centralt innehåll i SO och NO, särskilt stöd, tillgång till elevhälsa, bedömning och betygsättning, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, språkval, frånvaroutredningar, åtgärdande arbete mot kränkande behandling samt åtgärdande arbete för att skapa studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 6 och 7 mars 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. stadietimplan för grundskolan i Ljungby kommun, förteckning över undervisande personal på skolenheten vårtermin 2024, klassscheman och skolenhetens betygskatalog för vårterminen och höstterminen 2023. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av huvudmannens stadietimplan där fördelning av undervisningstid per ämne, årskurs och stadie för läsåret framgår. Skolinspektionen har även bett om och fått del av samtliga klassers scheman som används under innevarande läsår. Av dessa scheman framgår att eleverna i klass 1-2 och i klass 5-6 har samma schema under hela läsåret medan eleverna i klass 3-4 har två olika scheman under läsåret. Av de inskickade schemana framgår ingen schemalagd undervisningstid i ämnena hem- och konsumentkunskap och språkval. Intervjuer med elever, lärare och rektorn visar dock att eleverna i årskurs 6 får sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen och att skälet till att det inte finns som schemapositioner i de inskickade schemana är att undervisningen sker på en annan skola. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det är lärare som gör elevernas scheman och att rektorn tar del av dem. Lärare säger i intervju att eleverna inte alltid får undervisning i det ämne som står på schemat då vissa lektionspass ibland byts med varandra, men att alla eleverna i slutändan dock får de timmar de ska ha enligt schemat.

Skolinspektionen har utifrån elevernas scheman och utsagor om scheman i intervjuer beräknat hur många undervisningstimmar eleverna får per stadie och ämne jämfört med den lagstadgade timplanen. Vid beräkningen har Skolinspektionen utgått från huvudmannens läsårstider. Av dessa framgår att läsåret består av 36 veckor. Vidare har eleverna i klass 3-4 haft undervisning utifrån ett schema i 18 veckor och har undervisning utifrån ett annat schema i 18 veckor.

Av denna beräkning framgår att eleverna på lågstadiet får för lite undervisningstid i ämnena slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och matematik. I ämnet slöjd är undervisningstiden schemalagd med två timmar färre än den lagstadgade timplanen (48 timmar jämfört med 50 timmar) och i ämnet svenska eller svenska som andraspråk är undervisningstiden schemalagd med 47 timmar färre än lagstadgad timplan (633 timmar jämfört med 680 timmar). I ämnet matematik är undervisningstiden schemalagd med 18 timmar färre än lagstadgad timplan (402 timmar jämfört med 420 timmar).

Rektorn säger i intervju att elevernas garanterade undervisningstid följs upp genom tjänstefördelning, scheman och genomgång med arbetslag. På fråga om rektorn kan säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid i respektive ämne och årskurs svarar rektorn nej och säger att hen inte kan garantera det fullt ut. Vidare uppger huvudmannen efter kommunikering av tjänsteanteckning att det inte

fanns några scheman färdiga när läsåret 2023/24 startade och att personalen gjorde scheman utifrån det de visste, men att de inte hade rätt kunskap om systemet. Av denna anledning blev det inte helt rätt. Då rektorn tillträdde som rektor i oktober 2023, sågs schemat över och några justeringar gjordes utifrån att det var en rörig organisation för eleverna.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen.

I bilaga 1 anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till. Enligt timplanen ska elever som började årskurs 1–9 höstterminen 2023 ha minst 420 timmar i ämnet matematik, minst 50 timmar i ämnet slöjd och minst 680 timmar i ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Hamneda skola inte får sin garanterade undervisningstid. Skolinspektionens utredning visar att undervisningen på Hamnedaskolan utgår från de scheman som Skolinspektionen tagit del av och att undervisningstiden enligt dessa scheman i flera fall inte stämmer överens med lagstadgad timplan. Skolinspektionens utredning visar att undervisningstiden på lågstadiet är schemalagd så att eleverna får mindre undervisningstid än vad de minst ska erhålla enligt lagstadgad timplan i flertalet ämnen. I ämnet slöjd får eleverna två timmar mindre undervisningstid än lagstadgad timplan och i ämnet svenska eller svenska som andraspråk är undervisningstiden schemalagd så att eleverna får 47 timmar mindre än den lagstadgade timplanen. I ämnet matematik är undervisningstiden schemalagd så att eleverna får 18 timmar mindre än den lagstadgade timplanen.

Undervisning utifrån centralt innehåll i SO och NO

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuer med elever, lärare och rektorn visar att det på skolan finns en åldersintegrerad klass, klass 3-4, som omfattar årskurs 3 och årskurs 4. Eleverna i klass 3-4 säger att de har samma undervisning i de båda årskurserna. Eleverna berättar även att de gör samma uppgifter och har samma läroböcker i NO och SO samt att de gör

samma prov i dessa ämnen. Lärare som undervisar i klass 3-4 berättar att de planerar undervisningen över två år och att de undervisar vartannat år i ämnena NO och SO utifrån kursplanernas centrala innehåll i årskurs 3 och vartannat år utifrån kursplanernas centrala innehåll i årskurs 4. Det här året utgår undervisningen i SO- och NO-ämnena utifrån kursplanernas centrala innehåll i årskurs 4 och utifrån läromedel för årskurs 4 för alla elever i klass 3-4. Lärare säger att de försöker se till att eleverna får med sig grunderna också även om de arbetar med centralt innehåll för årskurs 4. Flera lärare instämmer och säger att de ser till att eleverna får det centrala innehåll som de ska ha över två läsår. Rektorn säger att hen vet att lärare planerar sin undervisning över två år på skolan. Rektorn säger att hen vet att eleverna i klass 3-4 detta år får undervisning i NO och SO utifrån syfte och centralt innehåll för årskurs 4 och inte utifrån centralt innehåll för årskurs 3. Rektorn säger att eleverna får allt centralt innehåll fast inte i rätt årskurs. Upplägget är detsamma i alla klasser och alla ämnen förutom i svenska, engelska och matematik. Rektorn säger att hen kommer vilja se över detta eftersom det är så stor skillnad mellan årskurs 3 och årskurs 4, men att hen i nuläget inte har lärare till annat upplägg. Rektorn säger att konsekvenserna av upplägget i årskurs 3-4 är att det blir svårt att säkerställa att alla elever får det centrala innehållet i årskurserna 3 och 4 och att alla elever får sin garanterade undervisningstid i årskurserna 3 och 4. Rektorn säger att det inte är samma problem i klass 1-2 och klass 5-6 då det är samma timplan i dessa årskurser. Huvudman uppger i samband med kommunikering av tjänsteanteckning att det blir problematiskt att både följa timplan och centralt innehåll då organisationen med klass 3-4 finns. Detta är enligt huvudmannen något som måste ändras och kommer så ske inför nästa läsår.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Enligt 9 kap.1 § skolförordningen gäller en läroplan för grundskolan. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

I läroplanen för grundskolan, Lgr22, 5. Kursplaner, finns en kursplan för varje ämne i grundskolan. Av kursplanerna framgår ämnets syfte samt vilket centralt innehåll ämnet ska omfatta i årskurs 1-3, årskurs 4-6 samt årskurs 7-9. Av kursplanerna framgår även kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 samt betygskriterier för slutet av årskurs 6 och betygskriterier för slutet av årskurs 9. Av kursplanerna för respektive ämne inom NO och SO framgår att centralt innehåll för årskurs 1-3 skiljer sig från centralt innehåll för årskurs 4-6. Likaså framgår att kriterier för bedömning av kunskaper för årskurs 3 skiljer sig från betygskriterier för årskurs 6 i respektive ämne inom SO och NO.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer alla elever på Hamnedaskolan inte får den undervisning de har rätt till. Skolinspektionens utredning visar att eleverna i årskurs 3 inte får undervisning utifrån centralt innehåll för årskurs 1-3 i NO och SO. Av Skolinspektionens utredning framkommer att eleverna i årskurs 3 och årskurs 4 undervisas i en klass gemensamt. Vidare framkommer att undervisningen planeras över två år, att eleverna undervisas vartannat år i ämnena NO och SO utifrån kursplanens centrala innehåll i årskurs 1-3 och vartannat år utifrån kursplanens centrala innehåll i årskurs 4-6 samt att undervisningen under innevarande läsår för samtliga elever i klassen utgår från det centrala innehållet i årskurs 4-6.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskilt stöd enligt åtgärdsprogram

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn framkommer att rektorn fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram. Vidare framgår av de 11 åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av att elevens behov och de åtgärder som ska tillgodose detta behov framgår av åtgärdsprogrammen. Likaså framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Lärare uppger i intervju att eleverna får de stödåtgärder de ska ha enligt sina åtgärdsprogram. Personal från elevhälsan uppger dock att eleverna inte får det särskilda stöd som de ska ha enligt sina åtgärdsprogram och att skälet till det är att det saknas personal. Personal från elevhälsan säger att speciallärares förutsättningar inte är tillräckliga och att en konsekvens av det är att eleverna inte får det särskilda stöd de ska ha enligt sina åtgärdsprogram. Personal från elevhälsan ger som exempel att elever som enligt sina åtgärdsprogram ska ges stöd enskilt, får detta stöd i grupp istället. Elever får inte heller det särskilda stöd de ska ha enligt sina åtgärdsprogram i de fall då personal, som enligt åtgärdsprogrammen är ansvarig att ge elever stödåtgärder, istället får gå in och vikariera i en klass. Enligt personal från elevhälsan saknas det resurser för att eleverna ska få det särskilda stöd de behöver och ska ha enligt sina åtgärdsprogram. Rektorn säger att hen delar bilden som elevhälsans personal ger och säger att det inte finns faktiska personer på skolan som kan ge eleverna de särskilda stödåtgärder som de ska ha enligt sina åtgärdsprogram. Rektorn säger att de inte har förutsättningar att ge eleverna de särskilda stödåtgärder som är framskrivna i åtgärdsprogrammen och att en konsekvens av detta är att elever inte når målen.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för en elev i grundskolan för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att eleverna inte alltid får det särskilda stöd de ska ha enligt beslutade åtgärdsprogram. Skolinspektionens utredning visar att elever som enligt åtgärdsprogram ska ges särskilt stöd i form av enskild undervisning inte ges detta stöd. Utredningen visar vidare att särskilda stödinsatser enligt beslutade åtgärdsprogram återkommande uteblir på grund av att personal som är ansvariga att ge eleverna de särskilda stödinsatser istället behöver vikariera för personal som är frånvarande.

Vad gäller skyldigheten för rektorn att fatta beslut om att upprätta åtgärdsprogram framkommer inte att verksamheten bryter mot bestämmelserna. Likaså framkommer inte annat att åtgärdsprogrammen har det innehåll som författningarna kräver. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsa och rektorn framkommer att skolans elevhälsa består av skolsköterska, speciallärare, kurator, specialpedagog och psykolog. Rektorn berättar att skolans elevhälsoteam är på skolan tre timmar på torsdagar varannan vecka och att det då finns tid för individärenden och kunskapsöversikt på gruppnivå.

Personal från elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att de specialpedagogiska resurserna i skolans elevhälsa inte är tillräckliga. De intervjuade uppger att det är speciallärare som ansvarar för att utreda elevers behov av särskilt stöd och säger

att ett antal elever väntar på utredning eftersom specialläraren inte hinner med att utreda alla elever. Speciallärare säger att fyra elever i nuläge väntar på att utredningen ska bli klar och att någon elev väntat sedan i början av vårterminen. Specialläraren säger vidare att hen inte hinner dokumentera alla påbörjade och genomförda utredningar och att beslut om åtgärdsprogram därför inte kan upprättas. Skolans speciallärare uppger att hen har i uppdrag att skriva åtgärdsprogrammen och att följa upp och utvärdera åtgärderna i dem, men säger att hen inte har förutsättningar att hinna med detta. Rektorn uppger att skälet till att utredningar inte genomförs och att utredningar inte dokumenteras är att resurserna i elevhälsan inte är tillräckliga. Rektorn säger att skolan inte har resursmässiga förutsättningar för att tillräckligt skyndsamt kunna utreda elever och fatta beslut om åtgärdsprogram. Rektorn bekräftar vidare i intervju att det finns åtgärdsprogram som inte följts upp och säger att anledningen till det är att det inte finns tillräckliga resurser. Rektorn säger att stödarbetet haltar eftersom det saknas tillräcklig tillgång till specialpedagogisk kompetens.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det inte finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare i sådan omfattning att identifierade behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Skolinspektionens utredning visar att den otillräckliga tillgången till specialpedagogiska insatser medför att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, att utredningar inte dokumenteras samt att åtgärdsprogram inte skrivs, beslutas och följs upp och utvärderas.

Bedömning och betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beslut om betyg

Av klass 5-6 schema framgår att eleverna i årskurs 6 under innevarande läsår undervisas av två lärare i ämnet svenska. I skolans betygskatalog för höstterminen 2023 och vårterminen 2023 anges avseende ämnet svenska att det under

terminerna endast varit en undervisande lärare och det framgår av betygskatalogerna att endast den läraren som anges som undervisande lärare har signerat och daterat betygen. Av intervjuer med lärare framkommer att i de fall eleverna undervisas av flera lärare i ett ämne är det endast en lärare som för in elevernas betyg och signerar betygskatalogen. Lärare säger att om två lärare undervisar klassen, som exempelvis i svenska i årskurs 6, diskuterar lärarna betygen och sedan lägger en av de undervisande lärarna in betygen i betygskatalogen. Den lärare som lagt in betygen signerar betygskatalogen. Rektorn uppger att två lärare undervisar gemensamt i svenska, att de båda lärarna sambedömer och att endast den lärare som har klassen mest sätter betygen och signerar.

Dokumentation i betygskatalog

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens betygskatalog för årskurs 6 avseende vårterminen och höstterminen 2023. Betygskatalogen förs på papper, varav en sida är en tabell där elevernas namn, personnummer och samtliga elevers betyg i alla ämnen framgår. På ett separat blad finns en förteckning över vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne i klassen, med kolumner att fylla i avseende datum för betygssättning samt lärares signering.

Av betygskatalogen för vårterminen och höstterminen 2023 framgår att för majoriteten av betygen har ansvarig lärare för undervisningen i respektive ämne signerat med en egenhändig signatur under ämnesraden för samtliga betyg i ämnet och inte efter varje enskilt betyg. Vidare framgår att det saknas signering av betyg i ämnet teknik för vårterminen 2023 samt datering och signering i ämnet slöjd för hösttermin 2023. När rektorn får bemöta att det saknas signatur för ämnena teknik och slöjd säger rektorn att hen inte kan svara på eventuella fel för vårterminen 2023. Vidare framgår av betygskatalogen för vårterminen 2023 i ämnet slöjd att två lärare är betygssättande i ämnet, men att endast en av lärarna har signerat betygen. Lärare berättar att de båda slöjdlärarna diskuterar betygen tillsammans, att endast en av dem är legitimerad och att endast den legitimerade slöjdläraren för in och signerar betygen i betygskatalogen.

Av skolenhetens betygskatalog för höstterminen 2023 framgår vidare att beteckningen 2 anges för ämnet kemi för alla elever i årskurs 6. Rektorn uppger att siffran 2 används när ämnet inte ingår i elevens utbildning. Att siffran 2 anges för ämnet kemi beror enligt rektorn på att eleverna inte har läst kemi under höstterminen 2023.

Vidare är majoriteten av betygen i betygskatalog för höstterminen 2023 signerade och daterade mellan den 15 och den 20 december 2023. Betygen i ämnet modersmål-polska är dock signerade och daterade den 18 januari 2024 och betygen i ämnet musik är signerad och daterade den 31 januari 2024. Rektorn säger att läraren i musik har signerat betygen i efterhand. Enligt rektorn slutade

terminen innan jul och anledningen till att lärare har signerat betygen i efterhand i januari är att betygskatalogen sköts av skoladministratör. Lärare som arbetar på Hamnedaskolan signerar betygen på skolan och lärare som inte arbetar på skolan eller som t ex varit sjuka signerar i efterhand.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 16 § skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) framgår i 6 § att beslut om betyg i grundskolan ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Enligt 7 § ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Vidare ska, enligt 10 §, siffran 2 anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 i grundskolan fått blockbetyg i naturorienterande ämnen eller i samhällsorienterande ämnen. När en elev i årskurs 6 i grundskolan fått betyg i de enskilda ämnena, ska siffran 2 i stället anges i ämnesblocken. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska och svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om betyg inte fattas i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att i de fall två lärare har bedrivit undervisning i ämnet svenska, har endast en av lärarna fattat beslut om betyg.

Skolinspektionen bedömer vidare att beslut om betyg inte dokumenteras på föreskrivet sätt i en betygskatalog. Skolinspektionens utredning visar att det finns flera felaktigheter i skolans betygskatalog. Av betygskatalogen för vårterminen 2023 framgår att det saknas signering av betygssättande lärare i ämnet teknik och av betygskatalogen för höstterminen 2023 framgår att det saknas datering och signering av betygssättande lärare i ämnena slöjd. Vidare framgår avseende övriga ämnen som har betygssatts att inte varje betyg har en signatur. Då varje betyg är

ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signering med datering. I betygs-katalogen för vårterminen 2023 anges vidare i ämnet slöjd att två lärare är betygssättande lärare. Dock har endast en av lärarna daterat och signerat betygen. Vidare framgår av betygs-katalogen för höstterminen 2023 och av intervjuer att siffran 2 används felaktigt för elever som inte har läst kemi under höstterminen. Av betygs-katalogen för höstterminen 2023 och av intervjuer med rektorn framgår slutligen att beslut om betyg i ämnena musik och modersmål-polska inte har förts in i betygs-katalogen i slutet av höstterminen 2023 utan först cirka en månad därefter.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ljungby kommuns verksamhet vid Hamnedaskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid, undervisning utifrån centralt innehåll i SO och NO, särskilt stöd, tillgång till elevhälsa samt bedömning och betygsättning. Det finns därför skäl att förelägga Ljungby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning av behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av förteckning över undervisande personal på skolenheten vårtermin 2024. Av inskickad dokumentation och av intervju med rektorn och lärare framkommer att eleverna i klass 1-2 undervisar av obehörig lärare i alla ämnen, förutom i idrott och hälsa. Vidare framkommer att annonsering efter legitimerade och behöriga lärare till denna klass har genomförts inför innevarande läsår. Vidare framkommer av intervjuer och inskickad dokumentation att endast legitimerade lärare på skolenheten är anställda tillsvidare.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Det framgår vidare av 2 kap. 18 § skollagen att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning

som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Enligt 2 kap. 20 § får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ljungby kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmäla och starta utredning om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn framkommer att lärare anmäler elever som de befärar inte kommer nå målen genom att prata med speciallärare eller anmäla till rektorn genom skolans digitala plattform. Vidare framkommer att speciallärare lyfter de elevärenden som hen får till sig av lärare vid skolans elevhälsomöten där rektorn närvarar samt anmäler behov av utredning av särskilt stöd till rektorn i skolans digitala plattform. Intervjuer visar även att rektorn därefter fattar beslut om att en utredning ska starta. Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan, lärare och rektorn framkommer vidare att samråd med elevhälsan sker vid utredning av elevers behov av särskilt stöd. Lärare säger i intervju att specialläraren utreder eleverna och att andra kompetenser i elevhälsan kan kopplas in vid behov.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ljungby kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller att anmäla och starta utredning om behov av särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att eleverna erbjuds språkval i de moderna språken franska, tyska och spanska samt att undervisning anordnas i dessa språk.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 4 § skollagen ska det som ämnen även finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att skolan utreder elever som har längre eller upprepad frånvaro och att åtgärder därefter vidtas för att komma tillrätta med elevers frånvaro.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn vid upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ljungby kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller frånvaroutredningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn framkommer att lärare agerar i de fall elever kan vara utsatta för kränkande behandling. Av intervjuerna framkommer vidare att personal

som får kännedom om att en elev kan ha varit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn. Rektorn uppger att hen regelbundet tar upp frågan om anmälningsskyldigheten med personalgruppen och att hen ger personalen verktyg att arbeta med detta.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ljungby kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller åtgärdande arbete mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommer dokumentation och av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framkommer att skolan arbetar utifrån framtagna rutiner för att utreda och sätta in åtgärder för elever som upprepade gånger stör ordningen eller uppträder olämpligt. Av intervjuerna framkommer vidare att dessa elever utreds och att åtgärder sätts in för att eleverna ska ändra sitt beteende.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med

elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ljungby kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller åtgärdande arbete för att skapa studiero. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Vivianne Majoros Wastrell

Föredragande
Signerat av: Vivianne Majoros Wastrell